

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Corollario præcedentis doctrinæ. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

eos, ut sub ea parabola, & exemplo sensibili ostendat spiritualis amoris suauitatem inter Deum & animam, Christum & Ecclesiam: est ergo ibi duplex sensus, alter rei, quæ adducitur in parabolam & hic est materialis, nempe res quasi gesta inter pastores, non quod reuera ita acciderit, sed quia adducitur in parabolam, ut sub illis personis id, quod spirituale est significetur: ut cum dicit Sponsus ad sponsum c. i. *Dic mihi ubi pascas, & cubes in meridie*: & Sponsus respondet, *Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigium gregum tuorum, &c.* Quibus sponsa interrogat de tugurio, ubi in meridie sponsum à solis ardore regebat: & respondet ille: *Si ignoras te, &c.* id est, Si nescis, sine abire greges tuos, & hædos, ipsi enim sponte gradiuntur in eam partem, in qua me inuenies. Posterioris autem partis subintellectæ, in qua applicanda erat parabola, sensus literalis quem proprie voluit Spiritus sanctus exprimere, est, qui ad spirituales amorem, & charitatem refertur, ut interpretes varie in illum locum explicent.

14. Tercio observa id, quod notauit Alphonsus de Castro ex Aug. nempe non esse ita historiam parabolæ accipiendam, quod se ipsa, ut narratur, acciderit, sed quia saltem eo modo potuerit euenire. Tale est illud Matth. 20. *Simile est regnum caelorum homini patrifamilias, qui primo mane exiit conducere operarios in vineam, &c.* Quod enim adducitur in similitudinem, non opus est reuera gestu esse: interdum etiam affertur in parabolam id, quod reuera euenit, vel in naturalibus, quale est illud,

Luc. 13. *Simile est regnum caelorum grano sinapis, vel etiam inter homines, sicut parabola illa de fermento.* Hi autem duo modi parabolarum frequentiores sunt in Scriptura. Denique nonnunquam deseruit parabola res alia quæ impossibilis, & fabulosa, sicut ludicum 9. dicitur, *uerunt ligna, ut vincerent sibi regem, &c.* Hoc tamen rarius accidit. Quocunque tamen modo afferatur parabola, sensus illius quo ad priorem partem semper verus est, licet re ipsa id, quod narratur, non euenit: imo neque euenire potuerit. Quia id, quod in parabolam proponitur, non recitatur semper tanquam id, quod reuera acciderit, sed quasi euenire potuerit, vel saltem supponitur ac si esset possibile, cum reuera impossibile sit: ut instat illius facti in rebus etiam inanibus, aliquid morale inter homines melius exprimitur: in quo nullum mendacium est, sicut neque in eo, quod quis afferat fabulam, ut ex ea morale sensum eliciat.

CAP. V.

Corollaria præcedentis doctrinæ.

16. Ex præcedenti doctrina colligere licet. Primum, falsam esse sententiam Lyrani, quam c. 1. retulimus, cum asserit, sensum literalem proprie esse, quem voces exprimunt, ac proinde Scripturam carere aliquando tali sensu, quod asserit propter metaphoras. Fallitur autem, quoniam ubique est parabola, sensus literalis est ille, quem posteriori impositione, & translatione verba significant: hunc autem proxime vocibus designari, ac proinde mysticum non esse, ut putauit Lyranus, nec rebus ipsis deponari, sed vocibus, c. probatum est. Magis autem absurdum est Scripturam aliquando carere sensu literalis, id quod præter rationem allatam sic ostenditur. Quoniam

Vasquez in 1. part. Tom. 1.

Scriptura semper aliquid significat, aut proprie, aut metaphoricè: proprium autem sensum, literalem esse nemo dubitat: de metaphorico autem probatur hac ratione. Nam sensus spiritualis, & mysticus ita appellatur, aut quia lateat quasi mysteriū, aut sicut spiritus in corpore non appareat: atqui metaphoricus sensus non etiam latet: sed vulgo etiam notissimus est, & ex antecedentibus, & sequentibus iuxta subiectam materiam facile intelligitur ab omnibus in ea lingua peritis. Est enim metaphora translatio quadam, & quasi posterior nominis impositio, vel extensio: at sensus mysticus, cum contineatur sub rebus, quæ communiter non significant, nisi prout Scriptor arbitrio suo illas usurpat, non est omnibus notus, sicut metaphoricus, sed quasi mysterium, & spiritus latet in rebus: sensus igitur metaphoricus mysticus non est, sed literalis, quo saltem Scriptura nunquam caret.

Ad Patrum vero testimonia pro sententia Lyrani allegata, respondeo, eos nonnunquam appellare sensum spirituales illi, qui sub metaphora continentur, quod sit quodammodo sicut spiritus in corpore, sub priori vocum significatione conclusus; vocant etiam allegoricum, ut disputatione sequenti c. 3. dicemus. Tunc vero corticem literæ dicunt esse ipsas voces in prima sua significatione, à qua transferuntur: sic autem nonnunquam deficit historia, ut dicebat Origenes, proprie tamen, & presse sensum metaphoricum esse literalem, & huiusmodi sensum saltem nunquam in Scriptura deesse satis probatum est.

Deinde ex dictis non minus colligitur deceptum fuisse Abulensem, cum absque ratione putauit, sensum metaphoricum significari remote vocibus proxime vero rebus: ut enim paulo ante monstrauius, vox usurpata metaphoricè non denotat rem illam, quam priori impositione, & proprie significabat; sed ita transfertur ad aliam rem significandam, ut eam solum exprimat: proxime ergo, & non remote illam significabit: ut cum dico, ridere pratum, non significo risum hominis, & per illum virorem prati, sed proxime ipsum virorem, quem risum appello. Peius autem errauit Abulensis, cum dixit, sensum mysticum quemcumque in Scriptura contineri, ex sola hominum voluntate illa vrentium, non ex intentione Spiritus sancti: id quod fusius sequenti disputatione confutabitur.

CAP. VI.

Regula ad eruendum sensum literalem.

AD inuestigandum autem vetum sensum literalem alicuius loci, in primis præ oculis habendum est id, quod admonet Concilium Trid. sess. 4. decreto de vñu sacrorum librorum, quantæ nimirum sit auctoritatis communis Patrum consensus: nulli enim licet in rebus fidei, & morum ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium contra vñanimum consensum Patrum sacram Scripturam interpretari.

Secundo maxime conducit linguarum peritia, quæ ea moderatione seruire debet, ut Vulgatam nostram editionem pro viribus defendat. Phrasibus etiam consueta ipsiusmet Scripturæ bene intellecta viam aperit ad intelligentiam ipsius. Itaque collatione facta, & lectione assidua Scripturæ fit, ut ipsa se explicet.

F. 3. Ter.

Metaphoræ quid.

Patres pro opposita sententia allati explicantur.

Origenes.

Abulensis decepto.

77.

Conc. Trid.

Non licet contra consensum Patrum Sacram Scripturam interpretari.

Linguarum peritia vñu.